

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 15—
za pol leta 7:50
za četrt leta 3:80
za 1 mesec 1:30

Posamezna številka 30 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, hiša zdravnika dr. Štuheca.

Rokopisi se ne vrnejo.

Telefon št. 46.

Štev. 11

Ptuj, 15. junija 1919

I. letnik

Ptujska gimnazija.

Naloga in smoter splošne osobito tudi učne uprave v novi državi SHS je zidati, graditi reformirati in izpopolnjevati tam, kjer so se pojavili nedostatki, ne pa razdirati in pustošiti ter odpravljati brez potrebe zavode in naprave, ki nam v obmejnih krajih koristijo, če tudi te naprave in zavodi izvirajo od prejšnje, nam sovražne avstrijske politike.

To načelo nam mora posebno obveljati glede neprikrajanega obstoja ptujske gimnazije. Raznesla se je vest, da hoče ta zavod poverjeništvu za uk in bogočastje skrečiti v bodočem šolskem letu na tri nižje gimnazijalne razrede, v katerih naj se uvede izključno le slovenski učni jezik, dočim se vsi ostali razredi začasno odpravijo. Ta novica je javnost, kakor umevno, silno razburila, in že se čujejo glasni protesti proti tej nakani. Niso nam znani nagibi, ki so bili merodajni za ta v obmejnem ozemlju dvojno kvarljivi ukrep učne uprave. Priznamo tudi, da so g. poverjenika privedli do tega sklepa tehtni uplivi in nameni.

Gotovo je pa toliko, da se ti nameni razblinijo v nič, če se vzame ozir na sledeča dejstva:

Dijaki slovenske narodnosti, ki bi bili vsled te naredbe primorani zavod zapustiti ter drugod nadaljevati svoje študije, gotovo niso najslabši material, ker so pod vodstvom nemškega ravnatelja in nemških profesorjev izhajali, se narodno očuvali in uspevali. Starišem teh dijakov in dijakinj bi se godila največja krivica, če bi se jih sililo, da njihovi otroci ali pouk prekinejo ali pa z neznoznimi žrtvami druge zavode posečajo. Zloglasni J. Ornig nam je pripravil udobnost s tem, da je Ptuj sicer iz nam sovražnega namena glede šolstva spravil na precej visoko stopinjo, dočim bi mi te nam ugodne postojanke v svoje svrhe ne mogli ali ne hoteli izkoriščati. Ves svet bi se nam posmehoval in nas imel za bedake, ker bi mi na tak način napeljevali vodo na mlin naših sovražnikov, ter dokazali s tem ne samo mlačnost

in nezavednost, nego tudi svojo popolno nezrelost.

Svoje dni je baron Gautsch, zloglasni minister propale Avstrije hotel nam in Čehom zabraniti pot do višje splošne izobrazbe s tem, da je odpravil in zatvoril precejšnje število čeških in slovenskih srednjih šol, češ, da niso potrebne, in da državne finance ne dopuste obstanka teh srednjih šol. Nemških zavodov se pa ni dotaknil, če tudi so bili povprečno slabše obiskani od čeških in slovenskih. Vprašamo tedaj g. poverjenika: Mar hoče on vzgled barona Gautscha posnemati? To bi bilo slabo in žalostno! To bi kompromitiralo in oškodovalo v veliki meri državno idejo, katera se mora s posebnim povdankom gojiti in krepiti v bližini nemškoavstrijskih meja.

Morebitni ugovor, da nedostaje učnih moči, je neumesten. Naj se restringirajo zavodi, v krajih, ki niso narodno ogroženi in naj se pridele učne moči sem, kjer so bolj potrebne, nego na Kranjskem. Lahko bi se tudi obdržalo mnogo nemških profesorjev, ki bi lojalno opravljali svojo službo. Dvojezični pouk bi bil posebno lahko pri nas lahko izvedljiv in pa potreben. Radikalna odprava nemščine iz šol je, milo rečeno, nespačetnost.

Ne vemo, če je g. poverjenik vse te posledice natanko premotril in premislil. Eno pa je gotovo: Z nameravano odpravo višjih razredov ptujske gimnazije bo storjena velika škoda in krivica ne samo prizadetim dijakom in starišem, nego tudi slovenskemu narodu, posebno pa državni misli SHS.

Radi tega kličemo v poslednji uri gosp. poverjeniku za uk in bogočastje: Ne podrite nam ptujske gimnazije! Celokupna vlada v Ljubljani pa „caveat, ne quid detrimenti capiat res publica!“

Protestni shod v Ptuj.

Na binkoštni pondeljek se je vršil na Florijanskem trgu pred mestnim uradom v Ptuj protestni shod proti raskosanju Slovenije, ki je uspel naravnost sijajno. Na tisoče

da noben otrok ni mogel pogledati na delo sosedu, niti ž njim kaj pokramljati. Stal sem nepremično sredi šolskega odra, oči pa imel oprte v otroke. Čez 10 minut bilo je vse gotovo. Poberem lističe, ki so me neizmerno zanimali. Ker utegnejo te izjave otrok zanimati tudi tega ali onega čitatelja, ki se zanima za učiteljevo delo v šoli in pa za mišljenje otrok v dobi od 12.—14. leta, zato nekoliko teh izjav takoj priobčim.

Prvi piše: Najbolj srečen v življenju bi bil, ako bi imel vse, karkoli bi mi srce poželelo. Najbolj nesrečen pa bil, ako bi mi hiša pogorela.

2. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi bil vedno zdrav, najbolj nesrečen pa, ako bi mi umrli stariši.

3. Največja sreča v življenju se mi zdi zdravje, najbolj nesrečnega pa bi se čutil, ako bi bil siromak in od vseh ljudi zapuščen.

4. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi

in tisoče ljudi se je zbralo pred ponosno stavebo sedaj našega mestnega urada, da povzdigno glasno svoj protest proti nakani, da se slovensko ozemlje pusti še nadalje pod oholim Nemcem in zahrbtnim Lahom. Shod je sklical Narodni svet. Predsedoval mu je g. dr. Ivan Fermevc. Po jednatem pozdravu je je naglašal, da kliče Narodni svet prebivalstvo ptujskega okraja zopet na branik domovine. Protest, ki ga bo prebivalstvo ptujskega okraja sklenilo danes, se mora slišati in upoštevati tudi v Parizu. V imenu mestne občine se je pridružil protestu gerent dr. Senčar. Za ptujski okrajni zastop je govoril g. Mihael Brenčič, ki je zlasti pozivljaj občinske predstojnike, da pošljejo nemudoma protestne resolucije na predsestvo deželne vlade.

Ob velikanskem navdušenju je bila sprejeta na predlog g. dr. Šalamuna sledeča

resolucija:

Navelikem protestnem shodu zbrani Slovenci Ptuja in ptujskega okraja opominjamo v zadnjem trenutku velesile, ki odločujejo v Parizu o usodi narodov, da naj ne raztrgajo slovenskega dela troimenega naroda in naj ga ne prepuste nadaljni raznaroditvi Lahom, Nemcem in Madžarom.

Z vso odločnostjo zahtevamo, da se upošteva samoodločba narodov in da se združijo vse zemlje, kjer stanuje v strnjjenih masah naš narod, z državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Miru, ki bi tem načelom nasprotoval, nikdar ne bomo priznali, in pozivljamo našo pariško delegacijo, da ga ne prizua. Opozarjamo, da bi bil nam krivičen mir začetek novega ogroženja evropskega miru.

Mi hočemo vso svojo zemljo in ne priznamo nobenih kompromisov v našo narodno in državno škodo.

Kakor je Celovec za vedno naš, tako morajo biti naši tudi Beljak, Gorica, Trst, Pulj Reka in celo naše Primorje in Prekmurje.

Predsednik se je zahvalil zavednim zborovalcem za njih vdeležbo. Povdarjal je, da se gotovo tudi naša vlada, naš kralj in prestolonaslednik z vso vnemo zavzemajo za

bil bogat, najbolj nesrečen pa, ako bi si zlomil nogo.

5. Najbolj srečen v življenju bi bil, ako bi imel avtomobil, najhujša nesreča za me pa bi bila, če bi ne znal ne čitati, ne pisati in ne računati.

6. Najbolj srečen je zdrav človek, najbolj nesrečen pa tisti, ki nikoli ni zadovoljen.

7. Najbolj srečen bi bil v življenju, ako bi si pridobil veliko bogastvo, najbolj nesrečen pa, ako bi to bogastvo izgubil.

8. Največja sreča za me bi bilo zdravje, največja nesreča pa, ako bi mi hiša pogorela.

9. Najbolj srečen na svetu bi bil, ako bi bil vedno zdrav, nikoli bolan, nesrečen pa, ako bi si zlomil nogo.

10. Za največjo srečo imam zdravje in zadovoljnost, za nesrečo pa smrt starišev.

11. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi bil zmiraj zdrav, najbolj nesrečen pa, ako bi mi umrla oče in mati.

12. V življenju bi bil najbolj srečen, ako

Kakšne pojme imajo otroci o bistvu sreče in nesreče.

Nekaj iz šolske delavnice. Priobčil š. ravnatelj A. Kosi, Središče.

Obraunaval sem te dni na višji stopnji s 13—14 letnimi učenci berilni sestanek „V naravi“ (Ogrinec). Prvi stavek tega berila se glasi: „Ako ti je srce polno velike sreče, obilega veselja . . . , zateci se v krilo mile narave. Prečitavši ta stavek, mi šine hkratu neka misel v glavo. „Kaj pa, ko bi se prepričal, kakšne pojme imajo otroci o bistvu sreče in nesreče. Ne razmišljam dolgo, vzamem iz omare majhne lističe, jih razdelim med otroke in jim dam to-le nalogo: Napiši na kratko, kedaj bi bil na svetu najbolj srečen in kedaj najbolj nesrečen! Pogovoril nisem ničesar, otrokom pa strogo zabičal, da naj vsak le svoje misli zapiše ter naj se ne ozira na svojega sosedu. Pazil sem potem z bistrim očesom,